

Explaining Marital Satisfaction Based on Cultural Capital Considering the Mediating Role of Social Capital and Psychological Capital among Teachers in Yazd Province

Fatemeh Abdari Tafti¹, Mehdi Tavallaei^{2*}, Alireza Sharifi Ardani³

1. MSc. in Training and Improvement of Human Resources, Department of Psychology & Educational Science, Faculty of Humanities, Imam Javad College, Yazd, Iran. Email: fatemeh.abdaritafti@gmail.com
2. Corresponding Author, Assistant Professor, Department of Psychology & Educational Science, Faculty of Humanities, Imam Javad College, Yazd, Iran. Email: m.tavallaei@iju.ir
3. Ph.D. in Educational Psychology, Department of Educational Psychology, Psychology and Educational Science Faculty, University of Shiraz, Shiraz, Iran. Email: sharifiardani88@gmail.com

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article History:
Received: 13 Oct 2021
Revised: 5 Jan 2022
Accepted: 18 Jan 2022
Published Online: 26 Aug 2023

Keywords:
Cultural Capital,
Marital Satisfaction,
Psychological Capital,
Social Capital,
Teachers.

ABSTRACT

The aim of this study is to elucidate the relationship between marital satisfaction and cultural capital, with psychological and social capital among educators serving as mediators. The present study is descriptive-correlational in nature and applied in intent. The study's statistical population comprised Yazd-residing educators in 2021. A method of available and purposeful sampling was utilized to select the sample. The sample size of 300 individuals was ascertained through the utilization of structural equations. ENRICH Marital Satisfaction (EMI) Scale, Psychological Capital Questionnaires (PCQ), Cultural Capital Scale (CCS), and family social capital (FSCQ) questionnaires were utilized in the research. The online questionnaire was developed and disseminated to participants via accessible virtual social networks; a total of 284 individuals participated in the survey. The data analysis and generation of descriptive indices and a correlation matrix were conducted using SPSS version 23 software. For fitting partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM), SmartPLS3 software was employed. The results showed that marital satisfaction is positively predicted by psychological capital and negatively predicted by cultural capital. There was no correlation between social capital and marital contentment. Marital satisfaction can be predicted by social capital via psychological capital. Although cultural capital has a direct negative relationship with marital satisfaction, it can indirectly contribute to marital satisfaction via social and cultural capital.

Cite this article: Abdari Tafti, F., Tavallaei, M., & Sharifi Ardani, A. (2023). Explaining Marital Satisfaction Based on Cultural Capital Considering the Mediating Role of Social Capital and Psychological Capital among Teachers in Yazd Province. *Journal of Applied Psychological Research*, 14(3), 121-142. doi: 10.22059/japr.2023.332270.644043.

Publisher: University of Tehran Press
DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2023.332270.644043>

© The Author(s).

تبیین رضایت زناشویی بر اساس سرمایه فرهنگی با توجه به نقش واسطه‌ای سرمایه اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی در بین معلمان شهر یزد

فاطمه آبداری تفتی^۱، مهدی تولائی^{۲*}، علیرضا شریفی اردانی^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش و بهسازی منابع انسانی، گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، مؤسسه آموزش عالی امام جواد (ع)، یزد، ایران. رایانامه: fatemeh.abdaritafti@gmail.com
۲. نویسنده مسئول، استادیار گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، مؤسسه آموزش عالی امام جواد (ع)، یزد، ایران. رایانامه: m.tavallaee@iju.ir
۳. دکتری روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. رایانامه: sharifardani88@gmail.com

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخ‌های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۲۱

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۱۰/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۲۸

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۶/۰۴

کلیدواژه‌ها:

رضایت زناشویی، سرمایه اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی، سرمایه فرهنگی، معلمان.

هدف پژوهش حاضر، تبیین رضایت زناشویی از طریق سرمایه فرهنگی با توجه به نقش سرمایه روان‌شناختی و سرمایه‌های اجتماعی در بین معلمان بود. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و به لحاظ روش توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این تحقیق شامل معلمان ساکن شهر یزد در سال ۱۴۰۰ بودند. برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد. حجم نمونه ۳۰۰ نفر بود که براساس ملاک‌های معادلات ساختاری تعیین شد. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه‌های رضایت زناشویی اینریچ (EMI)، سرمایه روان‌شناختی (PCQL)، سرمایه فرهنگی (QCA) و سرمایه اجتماعی خانواده (FSCQ) بود. پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین طراحی شد و از طریق شبکه‌های اجتماعی مجازی در دسترس بین شرکت‌کنندگان توزیع شد که در نهایت ۲۸۴ نفر پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و ارائه شاخص‌های توصیفی و ماتریس همبستگی، از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ استفاده شد و برآزش مدل به روش معادلات ساختاری به کمک حداقل مربعات جزئی و با نرم‌افزار SmartPLS3 اندازه‌گیری شد. نتایج نشان داد سرمایه فرهنگی به طور منفی و سرمایه‌ای روان‌شناختی به طور مثبت پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی است، اما سرمایه اجتماعی پیش‌بینی‌کننده رضایتمندی زناشویی نیست. سرمایه اجتماعی به واسطه سرمایه روان‌شناختی می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند و سرمایه فرهنگی علی‌رغم رابطه منفی مستقیم با رضایتمندی زناشویی از مسیری غیرمستقیم و با واسطه سرمایه اجتماعی و فرهنگی می‌تواند به رضایت زناشویی منجر شود.

استناد: آبداری تفتی، ف.، تولائی، م.، شریفی اردانی، ع. (۱۴۰۲). تبیین رضایت زناشویی بر اساس سرمایه فرهنگی با توجه به نقش واسطه‌ای سرمایه اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی در بین معلمان شهر یزد. فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی، ۱۴(۳)، ۱۲۲-۱۴۲. doi: 10.22059/japr.2023.332270.644043

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2023.332270.644043>

© نویسندگان.

۱. مقدمه

رضایت زناشویی^۱ حالتی است که همسران در آن از ازدواج با یکدیگر احساس شادی و کامیابی می‌کنند. پژوهشگران پیشرو در حوزه روابط زناشویی، رضایتمندی زناشویی را متأثر از درک متقابل زن و شوهر از رفتار و ویژگی‌های یکدیگر، نگرش آن‌ها به نقش مرادوات در زندگی زناشویی، نحوه حل تعارض‌ها و رویارویی با کشاکش‌ها، میزان رضایت از اداره مالی خانواده، اوقات فراغت، روابط جنسی و عاطفی، اعتقادات مذهبی، توافق درباره داشتن فرزند و درک واقع‌گرایانه از تأثیر فرزندان در روابط زناشویی ایجاد می‌شود. پژوهشگران نشان دادند رضایت زناشویی یکی از مؤلفه‌های اصلی در ارزیابی شادی و ثبات در زندگی زناشویی است (ایسما و تورنیپ^۲، ۲۰۱۹؛ کینگ^۳، ۲۰۱۶؛ فینچام و بیچ^۴، ۲۰۰۰؛ فرای و همکاران^۵، ۲۰۲۰)؛ بنابراین می‌توان گفت رضایت زناشویی نشان‌دهنده روابط سالم و سازنده بین زوجین است که در نگرش مثبت فرد در مورد روابط زناشویی منعکس می‌شود. پژوهشگران بر این باورند که رابطه زناشویی، منبع اصلی حمایت اجتماعی است و به‌عنوان عامل محافظتی در برابر هرگونه آسیب روحی و فیزیولوژیکی است که می‌تواند بر سلامت جسمی، روحی، رضایت از زندگی، موفقیت در ارتباطات اجتماعی و حتی رضایت شغلی تأثیرگذار باشد (کینگ، ۲۰۱۶؛ آلگود، سیدال و ویلیامز^۶، ۲۰۱۹؛ ویلیامسون و لونر^۷، ۲۰۲۰؛ ایسما و تورنیپ، ۲۰۱۹).

حرفه معلمی یکی از مهم‌ترین گروه‌های شغلی است که می‌توان گفت سلامت جسمی و روحی فرد نقش مهمی در کیفیت ارائه خدمات دارد و براساس برخی از پژوهش‌های رضایت زناشویی، دارای نقشی قابل توجه در رضایت شغلی معلمان است (طباطبایی، فیروزمندی، ۱۳۹۷؛ بشلیده، ۱۳۹۳). از این رو پژوهش حاضر به دنبال بررسی عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی در بین معلمان دارد که به نقش عوامل فردی، اجتماعی و فرهنگی تأکید دارد.

سرمایه مثبت روان‌شناختی^۸، وضعیت مثبت رشدی فرد است که دارای چهار مؤلفه الف) امید^۹، ب) خوش‌بینی^{۱۰}، ج) خودکارآمدی^{۱۱} و د) تاب‌آوری^{۱۲} است (لوتانز و یوسف-مورگان^{۱۳}، ۲۰۱۷). این چهار منبع در یک نظام به‌هم‌پیوسته با هم در تعامل اند و یکدیگر را تقویت می‌کنند و سپری مقاوم در برابر عوامل فشارآفرین به‌وجود می‌آورد که زمینه کاهش آسیب‌های ناشی از موقعیت‌های پرتنش را به‌وجود می‌آورد؛ درحالی که بیشتر پژوهش‌های خارجی، سرمایه‌های روان‌شناختی را متغیری در حوزه مدیریت و سازمان می‌دانند (هوانگ و همکاران^{۱۴}، ۲۰۲۰؛ سالتن و همکاران^{۱۵}، ۲۰۱۹)، اما پژوهش‌های داخلی نشان داده‌اند سرمایه روان‌شناختی می‌تواند با زندگی زناشویی نیز در ارتباط باشد و در موقعیت‌های زندگی زناشویی موجب سازگاری بیشتر شود (لولاکي و همکاران^{۱۶}، ۲۰۱۶؛ زهدات و امیدوار، ۱۳۹۶؛ آتش‌پور، لولاکي و قاسمی، ۱۳۹۶؛ اکبری گوابری و همکاران، ۱۳۹۸؛ طهرانی آزاد و مجتبابی، ۱۳۹۸؛ نصرتی مهر و بستان، ۱۳۹۷).

سرمایه روان‌شناختی نمی‌تواند در خلأ و به دور از روابط فرد با دیگران و اجتماع شکل بگیرد؛ چرا که انسان در اجتماع به سر می‌برد و دائماً تحت تأثیر آن قرار می‌گیرد. فرد در اجتماع به‌طور پیوسته از منابع فرهنگی و اجتماعی، بازخوردهای اطلاعاتی و اصلاحی دریافت می‌کند. این بازخوردها می‌توانند در شکل‌دهی اهداف، معنای زندگی، مقاومت در برابر فشار و خودارزیابی‌های

1. marital satisfaction
2. Isma & Turnip
3. King
4. Fincham & Beach
5. Frye et al.
6. Allgood, Seedall, & Williams
7. Williamson & Lavner
8. positive psychological capital
9. hope
10. optimism
11. self-efficacy
12. resiliency
13. Luthans & Youssef-Morgan
14. Huang et al.
15. Slåtten et al.
16. Lolaki et al.

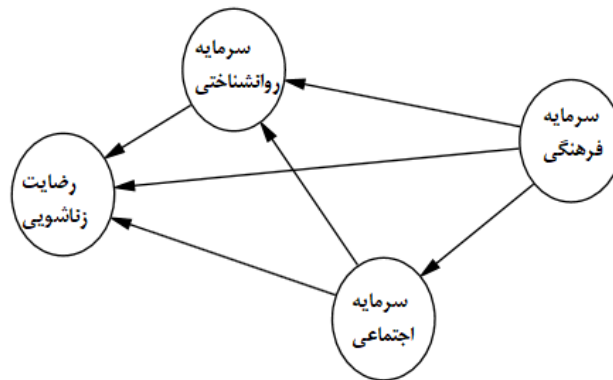
مثبت و منفی نقش ماندگار ایفا کنند. پوتنام^۱ (۲۰۰۰) در تبیین عوامل مؤثر بر زندگی اجتماعی افراد به نقش سرمایه اجتماعی^۲ اشاره می‌کند و در تعریفی، آن را مجموعه‌ای از مفاهیم مانند اعتماد، هنجارها و شبکه‌ها می‌داند که موجب ایجاد ارتباط و مشارکت بهینه اعضای یک جامعه می‌شود. سرمایه اجتماعی می‌تواند نقش ویژه‌ای در رشد سرمایه‌های روان‌شناختی داشته باشد؛ به‌طوری‌که پژوهش‌ها نشان دادند سرمایه اجتماعی با سرمایه روان‌شناختی رابطه دارد (آولیو و لوتانز^۳، ۲۰۰۶؛ تامر، دارلی و ساغلام^۴، ۲۰۱۴؛ لوتانز یوسف، سویتمن و هارمز^۵، ۲۰۱۳). پژوهش‌های داخلی نیز این ارتباط را تأیید کردند (ایمان، جمال‌لویی و زهری، ۱۳۹۱؛ قلی‌زاده و اسماعیلیان اردستانی، ۱۳۹۳؛ موسیوند، صفایی شکیب و کمری، ۱۳۹۵؛ قشقایی‌زاده، ۱۳۹۵؛ ایزنلو و اسماعیلی شاد، ۱۳۹۶؛ ساجدی قوچانی و اسماعیلی شاد، ۱۳۹۶؛ نصرتی مهر و بستان، ۱۳۹۷؛ اکبری گوآبری و همکاران، ۱۳۹۸ و طهرانی آزاد و مجتبابی، ۱۳۹۸).

از نظر کلمن^۶ (۱۹۸۸) یکی از عواملی که می‌تواند زندگی اجتماعی فرد را تحت تأثیر قرار دهد، سطح داشته‌های فرهنگی است که به‌عنوان سرمایه فرهنگی^۷ شناخته می‌شود. بوردیو (۱۹۸۴) سرمایه فرهنگی را انباشت عناصر نمادین مانند دانش فرهنگی، مهارت‌ها و سلیق و طرز رفتارهایی اشاره کرد که فرد از طریق اقدامات فرهنگی (مانند بازدید از موزه) به‌دست می‌آورد و نشان‌دهنده صلاحیت فرهنگی و موقعیت اجتماعی فرد است. سرمایه فرهنگی به‌طور قابل توجهی بر موفقیت در مدرسه و شغل تأثیر می‌گذارد (بوردیو^۸، ۱۹۷۷؛ بوردیو، ۱۹۸۴؛ دی ماجیو^۹، ۱۹۸۲؛ ریورا^{۱۰}، ۲۰۱۲).

پژوهشگران بر این باورند که بین سرمایه اجتماعی و سرمایه فرهنگی ارتباط وجود دارد (کلمن، ۱۹۸۸؛ نلسون^{۱۱}، ۲۰۱۶؛ آن و وسترن^{۱۲}، ۲۰۱۹) و برخی از پژوهش‌ها نیز نشان دادند سرمایه‌های اجتماعی و فرهنگی می‌توانند به سرمایه‌های روان‌شناختی در فرد شود (سانتوس، ریس نتو و وروال^{۱۳}، ۲۰۱۸؛ تامر، درلی و ساغلام، ۲۰۱۴). در همین راستا کوپر^{۱۴} (۲۰۰۵) نیز بیان می‌کند سرمایه اجتماعی بر سرمایه روان‌شناختی تقدم دارد؛ بنابراین می‌توان گفت سرمایه اجتماعی و فرهنگی که با هم در ارتباط‌اند، سرمایه روان‌شناختی در فرد را افزایش دهند. پژوهش حاضر برای سرمایه‌های روان‌شناختی نقش واسطه‌ای در نظر گرفته است که می‌تواند به‌صورت فرایندی فردی و روان‌شناختی، سرمایه‌های اجتماعی و فرهنگی را که جنبه اجتماعی برون‌فردی و فرهنگی دارند، به رضایت از زندگی زناشویی پیوند دهد. پژوهش حاضر به این سؤال پاسخ می‌دهد که چه فرایندی می‌تواند سرمایه فرهنگی را به رضایت از زندگی زناشویی پیوند دهد و آیا سرمایه فرهنگی می‌تواند به‌واسطه تأثیری که روی سرمایه اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی می‌گذارد، به رضایتمندی زناشویی منجر شود.

بنابراین پژوهش حاضر فرض را بر این می‌گذارد که سرمایه‌های فرهنگی به‌واسطه تأثیری که بر سرمایه‌های اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی دارد می‌تواند تبیین‌کننده رضایت زناشویی در بین معلمان باشد. مدل مفهومی پژوهش در شکل ۱ مشاهده می‌شود.

1. Putnam
2. social capital
3. Avolio & Luthans
4. Tamer, Dereli, & Sağlam
5. Luthans, Youssef, Sweetman, & Harms
6. Coleman
7. Cultural Capital
8. Bourdieu
9. DiMaggio
10. Rivera
11. Nelson
12. An & Western
13. Santos, Reis Neto, & Verwaal
14. Cooper

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

۲. روش

۲-۱. جامعه، نمونه و روش اجرا

روش پژوهش به لحاظ هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات و یافته‌ها توصیفی-همبستگی است. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات، از روش معادلات ساختاری استفاده شد. سرمایه فرهنگی متغیر برون‌زا و سرمایه اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی متغیر واسطه‌ای و رضایت زناشویی متغیر درون‌زا محسوب می‌شوند. جامعه آماری پژوهش شامل معلمان متأهل ساکن در شهر یزد در سال ۱۴۰۰ بودند. برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد. حجم نمونه مطابق دیدگاه کلاین^۱ (۲۰۱۵) براساس تعداد پارامترها در مدل به ازای هر پارامتر اندازه‌گیری شده بین ۱۰ تا ۲۰ مشارکت‌کننده بود؛ به طوری که حجم نمونه کمتر از ۲۰۰ نفر نباشد؛ بنابراین حجم نمونه ۳۰۰ نفر در نظر گرفته شد. معیارهای ورود به پژوهش معلم‌بودن و متأهل‌بودن و ملاک خروج، نداشتن انگیزه و همکاری برای تکمیل پرسشنامه‌های آنلاین بود.

با توجه به شیوع ویروس کرونا، پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین در بستر گوگل طراحی شد. لینک پرسشنامه از طریق شبکه‌های مجازی در اختیار معلمان قرار گرفت. زمان فعال بودن پاسخگویی به سؤالات دو ماه در نظر گرفته شد که در نهایت ۲۸۴ نفر پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. به منظور رعایت ضوابط اخلاقی پژوهش، علاوه بر راهنمایی‌های لازم که در دستورالعمل پرسشنامه‌های آنلاین ارائه شد، به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات فقط در راستای اهداف مطالعه و بدون ذکر مشخصات هویتی استفاده خواهد شد. مشارکت‌کنندگان فرم رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش را نیز به صورت آنلاین تکمیل کردند.

۲-۲. ابزارهای پژوهش

۲-۲-۱. پرسشنامه رضایت زناشویی اینریچ^۲ (EMI)

به منظور سنجش رضایت زناشویی، از فرم کوتاه پرسشنامه رضایت زناشویی برگرفته از مقیاس رضایت زناشویی^۳ فور و السون^۴ (۱۹۸۹) استفاده شد. فور و السون (۱۹۸۹) روایی پایایی نسخه اصلی این مقیاس را بر روی نمونه‌ای مشتمل بر ۱۵۵۲۲ نفر که شامل ۷۲۶۱ زوج بودند بررسی کردند. در این بررسی ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های رضایت زناشویی ۰/۸۶، تحریف ایده ۰/۸۳، مسائل شخصیتی ۰/۸۲، ارتباط ۰/۸۲، حل تعارض ۰/۸۴، مدیریت مالی ۰/۸۲، فعالیت اوقات فراغت ۰/۷۱، رابطه جنسی ۰/۸۵، کودکان و فرزندپروری ۰/۷۸، خانواده و دوستان ۰/۷۹، نقش‌های برابری ۰/۶۸ و گرایش مذهبی ۰/۸۴ به دست آمد. در همان مطالعه نتایج پایایی آزمون-آزمون^۵ مجدد با فاصله زمانی چهار هفته، همبستگی ۰/۷۷ تا ۰/۹۲ را نشان داد. نتایج تحلیل تشخیصی نیز نشان داد با استفاده از نمرات فردی یا نمرات زوج‌ها، زوج‌های متأهل شاد را می‌توان با دقت ۸۵ تا ۹۵ درصد از

1. Kline
 2. Enrich Marital Inventory (EMI)
 3. marital satisfaction scales
 4. Fowers & Olson
 5. test-retest reliabilities

زوج‌های متأهل ناراضی متمایز کرد. مقیاس استفاده‌شده در پژوهش حاضر دارای ۴۷ گویه و ۹ مؤلفه است که در پژوهش احدی، هومن، کوشکی و شاه‌نظری (۱۳۹۱) اعتباریابی شده است. این مقیاس به‌صورت پنج‌گزینه‌ای از «۱ کاملاً مخالف تا ۵ کاملاً موافق» است. در این پرسشنامه، حداقل نمره ۴۷ و حداکثر نمره ۲۳۵ است. سؤالات ۴، ۶ (۱۱-۱۶)، ۸ (۱۸-۲۴)، ۳۰ (۳۳-۳۷)، ۴۲ (۴۵-۴۷) به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. در پژوهش احدی و همکاران (۱۳۹۱) با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش ابلیم، وجود پنج عامل با ارزش ویژه بالاتر از ۱ تأیید شد. این محققان، پایایی این پرسشنامه را از طریق ضریب آلفا ۰/۹۲ گزارش کردند، اما اشاره‌ای به ضریب آلفا برای مؤلفه‌ها نشده است. به‌لحاظ روایی همگرا و واگرا، این پژوهش نشان داد رضایت زناشویی به‌طور کلی رابطه منفی معناداری با سبک دلبستگی اضطرابی و رابطه مثبت معناداری با سبک دلبستگی نزدیکی دارد. با توجه به بررسی‌های انجام‌شده، تاکنون پژوهشی چه خارجی و چه داخلی به تحلیل عاملی تأییدی این ابزار نپرداخته است؛ بنابراین در پژوهش حاضر، روایی پرسشنامه ۴۷ گویه‌ای و ۹ مؤلفه‌ای رضایت زناشویی اینریچ را با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی به روش معادلات ساختاری و حداقل مربعات جزئی^۱ (PLS-SEM) بررسی کردند و نتایج با توجه به شاخص‌های برازش مدل، در سطح قابل قبولی قرار داشت (SRMR = ۰/۰۷۸ و NFI = ۰/۷۶). نتایج تحلیل پایایی ضرایب آلفای کرونباخ برای نمره کل رضایت زناشویی ۰/۷۸، ضریب آلفای ۰/۷۵ برای مؤلفه رضایتمندی، برای رضایت جنسی ۰/۵۲، برای حل تعارض ۰/۴۸، برای خانواده و دوستان ۰/۴۵، برای جهت‌گیری مذهبی ۰/۷۸، برای اوقات فراغت ۰/۴۷، برای مساوات‌طلبی ۰/۵۸، برای مدیریت مالی ۰/۷۰ و برای فرزندپروری ۰/۶۲ محاسبه شد.

۲-۲-۲. پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی^۲ (PCQL)

پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی توسط لوتانز^۳ و همکاران (۲۰۰۷) با زمینه کاربردی در محیط‌های حرفه‌ای طراحی شده و دارای ۲۴ سؤال و چهار خرده‌مقیاس امید، خوش‌بینی، تاب‌آوری و خودکارآمدی، به‌صورت شش‌گزینه‌ای از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۶ (کاملاً موافق) است. در این پرسشنامه، حداقل نمره ۲۴ و حداکثر نمره ۱۴۴ است. لوتانز و همکاران (۲۰۰۷) روایی این ابزار را به روش تحلیل عاملی تأییدی بررسی کردند و شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی تأییدی، حاکی از برازش مدل چهارعاملی بود (SRMR = ۰/۰۶، CFI = ۰/۹۳، RMSEA = ۰/۰۴۶). بهادری خسروشاهی، هاشمی نصرت‌آباد و باباپور خیرالدین (۱۳۹۱) روایی این ابزار را به روش تحلیل عاملی تأییدی در ایران بررسی کردند و شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی تأییدی حاکی از برازش مدل چهارعاملی بود (SRMR = ۰/۰۷۷، CFI = ۰/۰۸، RMSEA = ۰/۰۸). در پژوهش حاضر، روایی با توجه به شاخص‌های برازش مدل در سطح قابل قبولی قرار دارد (SRMR = ۰/۰۷۳، NFI = ۰/۸۲) و نتایج تحلیل پایایی ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ برای نمره کل سرمایه روان‌شناختی، ۰/۸۶ برای خودکارآمدی، ۰/۷۹ برای امیدواری، ۰/۷۲ برای تاب‌آوری و ۰/۷۰ برای خوش‌بینی محاسبه شد.

۲-۲-۳. پرسشنامه سرمایه‌های فرهنگی^۴ (QCA)

برای سنجش سرمایه فرهنگی، از پرسشنامه سرمایه‌های فرهنگی شربتیان و اسکندری (۱۳۹۶) استفاده شد که مؤلفه‌های سرمایه فرهنگی ذهنیت‌یافته، عینیت‌یافته و نهادینه‌شده را ارزیابی می‌کند. این پرسشنامه دارای ۲۱ سؤال و سه مؤلفه است که به‌صورت پنج‌گزینه‌ای از ۱ (اصلاً) تا ۵ (زیاد) است. در این پرسشنامه حداقل نمره ۲۱ و حداکثر نمره ۱۰۵ است. در پژوهش شربتیان و اسکندری (۱۳۹۶) در بررسی پایایی این پرسشنامه، ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۲ را برای نمره کل سرمایه فرهنگی به‌دست آوردند و برای مؤلفه ذهنیت‌یافته ۰/۷۱، برای مؤلفه عینیت‌یافته ۰/۶۱ و برای مؤلفه نهادینه‌شده ۰/۴۵ محاسبه کردند. روایی محتوایی، صوری و نیز روایی سازه، از طریق تحلیل عاملی مطلوب گزارش شده، ولی به شاخص‌های برازش اشاره‌ای نشده است. در پژوهش حاضر، روایی با توجه به شاخص‌های برازش مدل در سطح قابل قبولی قرار دارد (SRMR = ۰/۰۹۰، NFI = ۰/۶۵). نتایج تحلیل پایایی ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ برای نمره کل سرمایه فرهنگی به‌دست آمد و برای مؤلفه ذهنیت‌یافته ۰/۸۵، برای

1. Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)

2. Psychological Capital Questionnaire -Lutans (PCQL)

3. Luthans, Avolio, Avey, & Norman

4. Questionnaire of Cultural Assets (QCA)

مؤلفه عینیت یافته ۰/۸۸ و برای مؤلفه نهادینه شده ۰/۷۰ محاسبه شد.

۲-۲-۴. پرسشنامه سرمایه اجتماعی خانواده^۱ (FSCQ)

این پرسشنامه توسط اکبری (۱۳۹۳) براساس نظریه سرمایه اجتماعی کلمن (۱۹۹۰) تهیه شده و دارای ۳۳ گویه و ۲ مؤلفه سرمایه اجتماعی درونی خانواده و سرمایه اجتماعی بیرونی خانواده است. این مقیاس در یک طیف لیکرت پنج درجه‌ای (۱ خیلی کم تا ۵ خیلی زیاد) نمره گذاری می‌شود. سفیری، کمالی و خاتون مصلح (۱۳۹۳) برای سرمایه اجتماعی درون خانواده آلفای کرونباخ ۰/۹۳ و برای سرمایه اجتماعی بیرون خانواده آلفای ۰/۹۱ را گزارش کردند. شایان ذکر است در این پژوهش‌ها، اشاره‌ای به شاخص‌های تحلیل عاملی تأییدی نشده است. در پژوهش حاضر، روایی با توجه به شاخص‌های برازش مدل در سطح قابل قبولی قرار دارد (SRMR=۰/۰۹، NFI=۰/۷۰). همچنین آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۸۹، برای مؤلفه سرمایه اجتماعی بیرون خانواده ۰/۹۰ و برای مؤلفه درون خانواده ۰/۸۷ به دست آمد.

۲-۳. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و ارائه شاخص‌های توصیفی و ماتریس همبستگی، از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ استفاده شد. برازش مدل به روش معادلات ساختاری به کمک حداقل مربعات جزئی و با نرم‌افزار SmartPLS نسخه ۳ سنجش شد.

۳. یافته‌ها

۳-۱. توصیف جمعیت شناختی

در پژوهش حاضر ۲۸۴ نفر مشارکت کردند که ۱۷۷ نفر (۶۲/۳ درصد) زن و ۱۰۷ نفر (۳۷/۷ درصد) مرد بودند. میانگین و انحراف معیار سنی زنان (۳۳/۸۸±۵/۹۱) سال و میانگین و انحراف معیار سنی مردان (۳۳/۸۴±۶/۵۹) سال بود. همان‌طور که نتایج نشان داد، در بین زوجین شرکت کننده، سطح تحصیلی لیسانس با فراوانی ۱۶۶ نفر (۵۸/۵ درصد) بیشترین فراوانی و سطح تحصیلی دیپلم و زیردیپلم با فراوانی ۲ نفر (۰/۷ درصد) کمترین فراوانی را دارند.

۳-۲. توصیف شاخص‌ها

در پژوهش حاضر، داده‌های مفقود شده^۲ شناسایی شدند؛ به طوری که در مؤلفه‌های پژوهش، هنگامی که داده‌های مفقود شده بیش از ۱۵ درصد بود، به توصیه هایر^۳ و همکاران (۲۰۱۶) از تحلیل حذف و هنگامی که کمتر از ۵ درصد مقادیر در هر شاخص مفقود بود، از جایگزین میانگین استفاده شد. داده‌های پرت^۴ چندمتغیری قبل از اجرای معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی و با استفاده از شاخص فاصله مهالونوبیس^۵ مشخص و در بیشتر موارد، از مجموعه داده حذف شدند.

برای ارزیابی اینکه آیا داده‌ها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند، از آزمون‌های آماری مانند آزمون کلموگروف-اسمیرنوف^۶ استفاده شد. همچنین دو معیار توزیع کجی و کشیدگی بررسی شد تا مشخص شود داده‌ها تا چه حد از حالت طبیعی خارج هستند. این معیارها توسط هایر و همکاران (۲۰۱۶) پیشنهاد شده است. در پژوهش حاضر، اطلاعات آمار توصیفی شامل شاخص‌های تمایل مرکزی و پراکندگی و همچنین نرمال بودن متغیرهای سرمایه فرهنگی، سرمایه اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی و رضایت زناشویی است که در جدول ۱ آمده است.

1. Family Social Capital Questionnaire (FSCQ)
2. Missing data
3. Hair et al.
4. Outliers
5. Mahalanobis distance
6. Kolmogorov-Smirnov test

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی و نرمال بودن متغیرها

متغیرهای پژوهش	مؤلفه‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	آزمون کولموگروف-اسمیرنوف		
				اماره Z	Sig	کجی
سرمایه فرهنگی	ذهنیت یافته	۱۶/۰۴	۷/۸۱	۱/۵۳	۰/۰۲	۰/۸۹
	عینیت یافته	۱۰/۷۹	۷/۱۷	۲/۰۸	۰/۰۰۰۱	۰/۶۲
	نهادینه شده	۴/۷۲	۳	۱/۷۹	۰/۰۰۳	-۰/۲۸
	کل	۳۱/۵۵	۱۶/۳۴	۱/۳۸	۰/۰۴۵	۰/۵۲
سرمایه اجتماعی	درون خانواده	۳۶/۰۵	۱۱/۲۰	۱/۶۰	۰/۰۱۱	۰/۸۲
	بیرون خانواده	۲۷/۵۶	۱۱/۸۲	۱/۳۴	۰/۰۵۴	۰/۹۳
	کل	۶۵/۴۱	۲۰/۲۱	۱/۵۸	۰/۰۱۳	-۰/۰۷۶
سرمایه روان شناختی	خودکارآمدی	۲۱/۲۱	۷/۲۷	۱/۲۷	۰/۰۷۹	۰/۴۵
	امیدواری	۱۴/۵۸	۵/۶۰	۱/۱۹	۰/۱۱۹	-۰/۲۷
	تاب‌آوری	۱۶/۹۸	۵/۶۲	۱/۵۸	۰/۰۱۳	۰/۴۵
	خوش‌بینی	۱۷/۸۸	۵/۵۲	۱/۸۵	۰/۰۰۲	۰/۲۹
رضایت زناشویی	کل	۶۹/۸۰	۲۱/۵۵	۱/۳۰	۰/۰۶۷	۰/۹۶
	رضایت‌مندی	۶/۹۸	۲/۶۱	۲/۵۰	۰/۰۰۰۱	-۰/۵۰
	رضایت جنسی	۷/۹۲	۲/۵۵	۲/۴۰	۰/۰۰۰۱	۰/۰۳
	حل تعارض	۹/۰۵	۴/۹۷	۱/۳۳	۰/۰۶	-۰/۶۶
	خانواده همسر	۴/۷۶	۳/۰۹	۱/۵۲	۰/۰۱۹	-۰/۶۰
	باورهای مذهبی	۵/۸۰	۴/۲۳	۲/۰۵	۰/۰۰۰۱	-۰/۷۲
	اوقات فراغت	۷/۷۷	۲/۷۱	۲/۳۴	۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۳
	مساوات‌طلبی	۵/۳۵	۳/۳۸	۲/۰۷	۰/۰۰۰۱	-۰/۸۹
	رضایت مالی	۵/۱۷	۳/۱۵	۱/۵۶	۰/۰۱۵	-۰/۸۵
	فرزندپروری	۱۳/۱۷	۴/۷۰	۱/۸۲	۰/۰۰۳	-۰/۳۱
	کل	۱۰۱/۷۶	۲۳/۷۱	۰/۹۴	۰/۳۴	۰/۸۶

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (K-S) در برخی از متغیرها معنی‌دار نیست که نشان توزیع نرمال است، اما این آزمون برای برخی از متغیرها معنی‌دار است که نشان می‌دهد توزیع این متغیرها نرمال نیست و همان‌طور که بیان شد، در معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی توزیع غیرنرمال مشکل زیادی ایجاد نمی‌کند، اما ملاک کجی/کشیدگی مطلق نیز باید بررسی شود. همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، میزان کجی/کشیدگی در زیر سطح $1 \pm$ است که این خود نشان‌دهنده قابل قبول بودن توزیع داده‌ها است.

۳-۳. سنجش مدل بیرونی (اندازه‌گیری)

بارهای عاملی: در معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی بارهای عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شوند که باید این مقدار برابر و یا بیشتر از مقدار $0/4$ شود (هایر و همکاران، ۲۰۱۶). نتایج تحلیل عامل تأییدی نشان داد، بار عاملی در اکثر شاخص‌های تحقیق از $0/4$ بیشتر است؛ اما برخی از نشانگرها، دارای بار عاملی ضعیفی هستند که باید از تحلیل حذف شوند، نشانگرهای دارای بار عاملی ضعیف که از تحلیل حذف شده‌اند در جدول (۲) قابل مشاهده است.

پایایی مدل: در معادلات ساختاری روش حداقل مربعات جزئی برای بررسی پایایی مدل از معیار ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی^۱ (CR) استفاده شد. بعد از اصلاح مدل اندازه‌گیری نتایج نشان داد که تمام مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی بالاتر از $0/70$ است که همان مقدار آستانه است که توسط هایر و همکاران (۲۰۱۶) پیشنهاد شده است. علاوه بر این، اعتبار همگرا با استفاده از میانگین واریانس استخراج شده^۲ (AVE) توسط هر سازه مورد بررسی قرار گرفت که این شاخص باید از واریانس

1. Composite Reliability (CR)

2. Average Variance Extracted (AVE)

ناشی از خطای اندازه‌گیری برای آن سازه فراتر رود (میانگین واریانس استخراج‌شده باید از ۰/۵۰ تجاوز کند). همان‌طور که در جدول (۲) ارائه شده است، میانگین واریانس استخراج‌شده برای تقریباً نیمی سازه‌ها در سطح مناسبی قرار ندارد (پایین‌تر از ملاک ۰/۵۰ است)؛ اما شاخص‌های آلفای کرونباخ میانگین (۰/۷۲) و پایایی ترکیبی میانگین (۰/۷۰) را نشان می‌دهد که ضرایب قابل قبولی هستند، بنابراین، روایی پوششی^۱ و سازگاری درونی سازه‌ها را می‌توان مورد تأیید قرار داد.

جدول ۲. مقادیر ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی

متغیرها	مؤلفه‌ها	نشانگرهای دارای بار عاملی کمتر از ۰/۴۰	آلفای کرونباخ	پایایی مرکب	میانگین واریانس استخراج‌شده (AVE)
سرمایه فرهنگی	ذهنیت‌یافته	-	۰/۸۵	۰/۸۸	۰/۴۳
	عینیت‌یافته	-	۰/۸۸	۰/۹۰	۰/۵۵
	نهادینه‌شده	-	۰/۷۰	۰/۸۱	۰/۶۰
سرمایه اجتماعی	درون خانواده	۴، ۱۷	۰/۸۷	۰/۸۹	۰/۴۰
	بیرون خانواده	-	۰/۹۰	۰/۹۱	۰/۴۰
سرمایه روان‌شناختی	خودکارآمدی	-	۰/۸۶	۰/۸۹	۰/۵۵
	امیدواری	-	۰/۷۹	۰/۸۵	۰/۵۴
	تاب‌آوری	-	۰/۷۲	۰/۸۱	۰/۴۱
	خوش‌بینی	۲۳	۰/۷۰	۰/۷۹	۰/۴۰
رضایت زناشویی	رضایتمندی	۵، ۱	۰/۷۵	۰/۸۲	۰/۴۴
	رضایت جنسی	۴۴، ۱۰	۰/۵۲	۰/۷۲	۰/۳۸
	حل تعارض	۳۳، ۷	۰/۴۸	۰/۷۰	۰/۴۲
	خانواده و دوستان	۲۹	۰/۴۵	۰/۷۰	۰/۴۲
	جهت‌گیری مذهبی	-	۰/۷۸	۰/۸۶	۰/۶۱
رضایت زناشویی	اوقات فراغت	۲۶، ۹	۰/۴۷	۰/۷۰	۰/۳۴
	مساوات‌طلبی	۲۸	۰/۵۸	۰/۷۷	۰/۵۰
	مدیریت مالی	-	۰/۷۰	۰/۸۱	۰/۵۳
	فرزندپروری	-	۰/۶۲	۰/۷۷	۰/۵۰
میانگین			۰/۷۲	۰/۸۱	۰/۴۷

روایی افتراقی^۲: برای ارزیابی روایی افتراقی سازه‌های مکنون باید واریانس بیشتری را با معرف‌هایشان نسبت به سازه‌های دیگر به اشتراک بگذارند که این شاخص با استفاده از مجذور ریشه میانگین واریانس استخراج‌شده محاسبه می‌شود (هایر و همکاران، ۲۰۱۶). نتایج نشان‌دهنده آن است که مجذور ریشه میانگین واریانس استخراج‌شده برای هر سازه بزرگ‌تر از همبستگی بین سازه‌ها است که نشان‌دهنده روایی افتراقی است. یکی دیگر از شاخص‌های ارزیابی روایی افتراقی از طریق بارهای متقاطع به روش فورنل و لارکر^۳ (۱۹۸۱) است. طبق نظر هایر و همکاران (۲۰۱۶) هر آیت‌م یک سازه نسبت به سایر سازه‌ها باید بار عاملی قوی‌تری روی سازه مربوط به خود داشته باشد. نتایج روایی افتراقی در جدول ۳ قابل مشاهده است.

جدول ۳. روایی افتراقی به روش فورنل و لارکر

متغیرها	رضایت زناشویی	سرمایه اجتماعی	سرمایه روان‌شناختی	سرمایه فرهنگی
رضایت زناشویی	۰/۵۳			
سرمایه اجتماعی	۰/۵۷	۰/۶۰		
سرمایه روان‌شناختی	۰/۵۹	۰/۶۵	۰/۷۲	
سرمایه فرهنگی	-۰/۱۸	۰/۴۷	۰/۲۰	۰/۶۰

مطابق داده‌های جدول ۳، مجذور روایی همگرایی هر سازه از مقادیر همبستگی بین سازه‌های دیگر بزرگ‌تر است؛ بنابراین مدل

1. convergent validity
2. discriminant validity
3. Fornell-Larcker

تحقیق از نظر روایی واگرا^۱ مطابق روش فورنل و لارکر (۱۹۸۱) مورد تأیید است. از شاخص‌های اندازه‌گیری کیفیت مدل در معادلات ساختاری به روش معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی شاخص اشتراک با روایی متقاطع^۲ (CvCom) و شاخص افزونگی^۳ (CV Red) است. این شاخص‌ها توانایی مدل مسیر را در پیش‌بینی متغیرهای مشاهده‌پذیر از طریق مقادیر متغیر پنهان متناظرشان می‌سنجد. برای بررسی کل مدل اندازه‌گیری، میانگین این شاخص‌ها محاسبه می‌شود و چنانچه میانگین این دو شاخص مثبت باشد، کل مدل اندازه‌گیری از کیفیت مناسبی برخوردار است. همچنین سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ برای شاخص اشتراک با روایی متقاطع و شاخص افزونگی به ترتیب میزان کیفیت کم، متوسط و زیاد را برای مدل اندازه‌گیری ارائه می‌دهند. نتایج این شاخص در جدول ۴ قابل مشاهده است. با توجه به میانگین شاخص اشتراک ۰/۲۸ و میانگین شاخص افزونگی ۰/۲۴ می‌توان کیفیت مطلوب مدل را ارزیابی کرد.

جدول ۴. نتایج آزمون مدل ساختاری

متغیرها	مؤلفه‌ها	ضریب تعیین R ² تعدیل شده	CV Com SSE/SSO-1	CV Red SSE/SSO-1
سرمایه فرهنگی	ذهنیت یافته	۰/۸۸	۰/۳۶	۰/۳۰
	عینیت یافته	۰/۸۵	۰/۴۴	۰/۴۱
	نهادینه شده	۰/۶۸	۰/۳۸	۰/۲۲
	کل	-	-	-
سرمایه اجتماعی	درون خانواده	۰/۶۶	۰/۲۳	۰/۳۰
	بیرون خانواده	۰/۹	۰/۲۹	۰/۳۱
	کل	۰/۳۳	۰/۳۲	-
سرمایه روان‌شناختی	خودکارآمدی	۰/۶۸	۰/۳۵	۰/۳۹
	امیدواری	۰/۶۷	۰/۳۴	۰/۳۲
	تاب‌آوری	۰/۶۵	۰/۲۵	۰/۲۰
	خوش‌بینی	۰/۲۸	۰/۲۱	۰/۱۹
	کل	۰/۳۹	۰/۳۸	-
رضایت زناشویی	رضایتمندی	۰/۶۶	۰/۲۶	۰/۲۴
	رضایت جنسی	۰/۳۵	۰/۱۱	۰/۱۳
	حل تعارض	۰/۷۰	۰/۲۷	۰/۲۲
	خانواده و دوستان	۰/۵۴	۰/۲۰	۰/۱۲
	جهت‌گیری مذهبی	۰/۵۷	۰/۳۳	۰/۳۵
	اوقات فراغت	۰/۶۱	۰/۲۰	۰/۰۳
	مساوات‌طلبی	۰/۶۱	۰/۲۷	۰/۲۱
	مدیریت مالی	۰/۶۴	۰/۳۲	۰/۲۴
	فرزندپروری	۰/۴۷	۰/۲۱	۰/۱۵
	کل	۰/۱۲	۰/۱۲	-
میانگین	۰/۵۹	۰/۲۸	۰/۲۴	

ضریب تعیین R² معیاری است که برای متصل کردن بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدلسازی معادلات ساختاری به کار می‌رود و نشان از تأثیری دارد که متغیر برون‌زا بر متغیر درون‌زا می‌گذارد. در این تحقیق، مقادیر R² متناظر با هر یک از متغیرهای وابسته تحقیق به دست آمد. میانگین R² تعدیل شده برای متغیرهای مدل ۰/۵۹ محاسبه شد که نشانه اثر فراوان متغیرها در مدل است. شاخص‌های برازش مدل قبل از اصلاح مدل SRMR=۰/۱۲۵، NFI=۰/۵۲ و بعد از اصلاح مدل SRMR=۰/۰۷۷، NFI=۰/۸۳ است که نشان‌دهنده بهبود شاخص‌ها بعد از اصلاح مدل است. شاخص برازش کلی مدل (GOF)^۴ است که از ضرب

1. divergent validity
2. construct crossvalidated communality
3. indicator crossvalidated redundancy
4. Goodness-of-fit (GOF)

میانگین هندسی ضریب تعیین چندگانه در میانگین مشترکات محاسبه می‌شود. سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به‌عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای متغیر معرفی شده است (داوری و رضازاده، ۱۳۹۲). این شاخص در پژوهش حاضر ۰/۴۰ محاسبه شد که قوی ارزیابی می‌شود.

$$GOF = \sqrt{0.59 \times 0.28} = 0.406$$

۳-۴. مدل ساختاری

در روش معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی، قدرت توضیحی مدل ساختاری توسط مسیرهای ساختاری و R^2 متغیرهای وابسته بررسی می‌شود. یافته‌های مربوط به ضرایب مسیر مستقیم و غیرمستقیم و همچنین شاخص t در جدول ۵ خلاصه شده است.

جدول ۵. اثرات مستقیم و غیرمستقیم

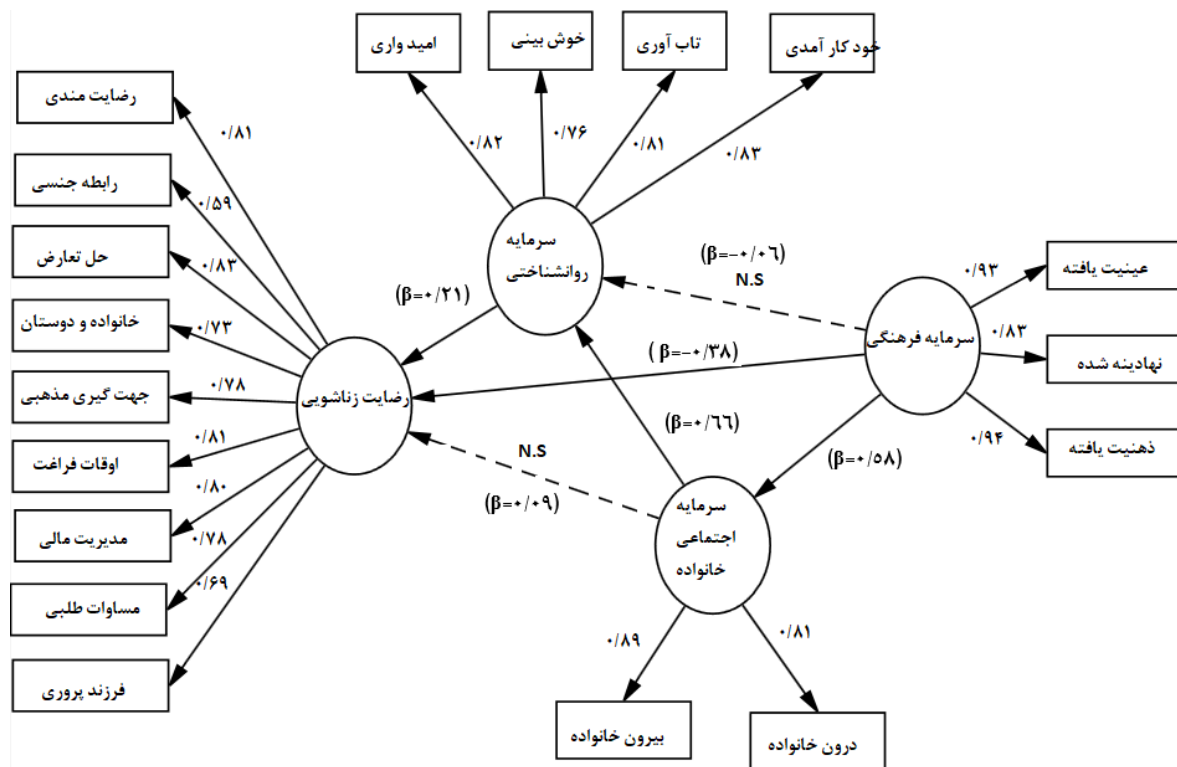
جهت مسیرها	اثرات	ضرایب β	آماره t	مقادیر P	نتیجه
سرمایه روان‌شناختی ← رضایت زناشویی		۰/۲۱	۲/۰۳	۰/۰۰۶	تأیید
سرمایه اجتماعی ← رضایت زناشویی		۰/۰۹	۱/۱۹	۰/۲۳	رد
سرمایه فرهنگی ← رضایت زناشویی	مستقیم	-۰/۳۸	۵/۱۷	۰/۰۰۰۱	تأیید
سرمایه فرهنگی ← سرمایه اجتماعی		۰/۵۸	۱۱/۱۵	۰/۰۰۰۱	تأیید
سرمایه اجتماعی ← سرمایه روان‌شناختی		۰/۶۶	۱۱/۰۰۶	۰/۰۰۰۱	تأیید
سرمایه فرهنگی ← سرمایه روان‌شناختی		-۰/۰۶	۰/۹۶	۰/۳۳۴	رد
سرمایه فرهنگی ← سرمایه اجتماعی ← رضایت زناشویی		۰/۰۵	۱/۱۹	۰/۲۳۴	رد
سرمایه اجتماعی ← سرمایه روان‌شناختی ← رضایت زناشویی		۰/۱۴	۲/۷۳	۰/۰۰۶	تأیید
سرمایه فرهنگی ← سرمایه روان‌شناختی ← رضایت زناشویی	غیرمستقیم	۰/۰۱۳	۰/۸۸	۰/۳۷	رد
سرمایه فرهنگی ← سرمایه اجتماعی ← سرمایه روان‌شناختی		۰/۳۹	۶/۶۶	۰/۰۰۰۱	تأیید
سرمایه فرهنگی ← سرمایه اجتماعی ← سرمایه روان‌شناختی ← رضایت زناشویی		۰/۰۹۵	۴/۰۸	۰/۰۰۰۱	تأیید

یافته‌های پژوهش حاضر در جدول ۵ نشان می‌دهد مسیر مستقیم سرمایه فرهنگی به رضایت زناشویی معنادار است ($\beta = -0/38$) اما این رابطه منفی است؛ یعنی رابطه منفی وجود دارد و سرمایه فرهنگی به‌طور منفی تبیین‌کننده رضایت زناشویی است؛ یعنی با افزایش سرمایه فرهنگی، رضایت‌مندی زناشویی کاهش می‌یابد و برعکس. یافته‌های پژوهش نشان داد سرمایه اجتماعی به‌طور مستقیم امکان پیش‌بینی و تبیین رضایت‌مندی زناشویی را ندارد ($T = 1/19$, $p = 0/23$, $\beta = 0/09$). سرمایه روان‌شناختی به‌طور مستقیم پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی است ($T = 2/75$, $p = 0/006$, $\beta = 0/21$). سرمایه اجتماعی به‌طور مستقیم، امکان پیش‌بینی و تبیین سرمایه روان‌شناختی را دارد ($T = 11/006$, $p < 0/0001$, $\beta = 0/66$). مسیرهای مستقیم سرمایه فرهنگی به سرمایه اجتماعی معنی‌دار است ($T = 11/15$, $p < 0/0001$, $\beta = 0/58$). مسیرهای مستقیم سرمایه فرهنگی به سرمایه روان‌شناختی معنی‌دار نیست ($T = 0/96$, $p < 0/334$, $\beta = -0/06$).

مسیر غیرمستقیم سرمایه فرهنگی به رضایت زناشویی با نقش واسطه‌ای سرمایه اجتماعی معنی‌دار نیست ($\beta = -0/05$)، یعنی سرمایه فرهنگی به‌طور غیرمستقیم، به‌واسطه سرمایه اجتماعی، امکان پیش‌بینی و تبیین رضایت زناشویی را ندارد. ($T = 1/19$, $p = 0/234$)

مسیر غیرمستقیم سرمایه اجتماعی به رضایت زناشویی، با نقش واسطه‌ای سرمایه روان‌شناختی معنی‌دار است ($\beta = -0/14$)، یعنی سرمایه اجتماعی به‌طور غیرمستقیم، به‌واسطه سرمایه روان‌شناختی امکان پیش‌بینی و تبیین رضایت زناشویی را دارد. مسیر غیرمستقیم سرمایه فرهنگی به رضایت زناشویی با نقش واسطه‌ای سرمایه روان‌شناختی معنی‌دار نیست ($T = 0/88$, $p = 0/37$, $\beta = -0/013$)، یعنی سرمایه فرهنگی به‌طور غیرمستقیم به‌واسطه سرمایه روان‌شناختی، امکان پیش‌بینی و تبیین رضایت زناشویی را ندارد. مسیر غیرمستقیم سرمایه فرهنگی به سرمایه روان‌شناختی، با نقش واسطه‌ای سرمایه اجتماعی معنی‌دار است ($T = 6/66$, $p < 0/0001$, $\beta = -0/39$)، یعنی سرمایه فرهنگی به‌طور غیرمستقیم به‌واسطه سرمایه اجتماعی، امکان پیش‌بینی و تبیین سرمایه روان‌شناختی را دارد.

مسیر غیرمستقیم سرمایه فرهنگی به رضایت زناشویی با نقش واسطه‌ای سرمایه اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی معنی‌دار است ($\beta = -0.095$, $p < 0.0001$, $T = 4.08$)؛ یعنی سرمایه فرهنگی به‌طور غیرمستقیم به‌واسطه سرمایه اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی، امکان پیش‌بینی و تبیین رضایت زناشویی را دارد. نتایج نهایی مدل ساختاری در شکل ۱ و پیوست الف قابل مشاهده است.

شکل ۱. نتایج معادلات ساختاری

۴. بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش نشان داد سرمایه روان‌شناختی به‌طور مستقیم پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی است که همسو با نتایج پژوهش داخلی نصرتی مهر و بستان (۱۳۹۷)، زهدات و امیدوار (۱۳۹۶)، آتش‌پور، لولاکی و قاسمی (۱۳۹۶)، لولاکی و همکاران (۲۰۱۶)، اکبری گوابری و همکاران (۱۳۹۸) و طهرانی آزاد و مجتبابی (۱۳۹۸) است. با توجه به این پژوهش‌ها، یکی از ملاک‌های عمده کیفیت زندگی و سلامت روان، رضایت زناشویی است که می‌تواند تحت تأثیر سرمایه روان‌شناختی باشد. در تبیین این یافته‌ها باید گفت سرمایه‌های روان‌شناختی مانند نظامی یکپارچه عمل می‌کند که می‌تواند در موقعیت‌های زندگی به‌ویژه زندگی زناشویی موجب سازگاری بیشتر شود.

سرمایه مثبت روان‌شناختی، وضعیت مثبت رشدی فرد است که دارای چهار ویژگی مثبت امید، خوش‌بینی، خودکارآمدی و تاب‌آوری است (لوتانز، یوسف-مورگان، ۲۰۱۷). این چهار منبع در یک نظام به‌هم‌پیوسته با هم در تعامل‌اند که یکدیگر را تقویت می‌کنند و سپری مقاوم در برابر عوامل فشارآفرین به‌وجود می‌آورند که زمینه کاهش آسیب‌های ناشی از موقعیت‌های پرتنش را فراهم می‌کند. در موقعیت زندگی زناشویی به‌ویژه با وجود مشکلات فزاینده اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و همچنین مشکلات نوظهوری مانند شیوع بیماری کرونا که فشار مضاعفی بر خانواده به‌ویژه خانواده‌های فرهنگی می‌آورد، می‌توان این‌گونه استدلال کرد که سرمایه روان‌شناختی مانند یک ضربه‌گیر عمل می‌کند و می‌تواند اثرات مخرب فشار روانی حاصل از موقعیت فعلی را بر فرد کاهش دهد.

یافته‌ها همچنین نشان داد سرمایه اجتماعی به‌طور مستقیم، امکان پیش‌بینی و تبیین رضایت‌مندی زناشویی را ندارد که با

پژوهش‌های ایمان، جمال لویی و زهری (۱۳۹۱)، قلی‌زاده و اسماعیلیان اردستانی (۱۳۹۳) و پژوهش‌های خارجی روس و همکاران^۱ (۲۰۱۹) و راجرز و همکاران^۲ (۲۰۱۹) ناهمسو بوده است؛ چرا که پژوهش‌های مذکور بر نقش مثبت و کارکردی سرمایه‌های اجتماعی بر رضایت زناشویی تأکید داشته‌اند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت سرمایه اجتماعی شامل مجموعه‌ای از مفاهیم مانند اعتماد، هنجارها و شبکه‌هایی است که موجب ایجاد ارتباط و مشارکت بهینه اعضای جامعه می‌شود. پس باید گفت به لحاظ منطقی باید ارتباط مثبتی بین سرمایه اجتماعی خانواده و رضایت زناشویی باشد، اما نبود ارتباط مستقیم نشان‌دهنده وجود عواملی مختل‌کننده در روابط اجتماعی است؛ برای مثال با وجود همه‌گیری کرونا و شرایط ویژه‌ای که روی ارتباطات اجتماعی مؤثر است، روابط افراد ممکن است دچار اختلال باشد. پژوهش‌هایی نیز وجود دارد که نشان می‌دهد شرایط کرونا ارتباط اجتماعی را می‌تواند مختل کند (ناصر و همکاران^۳، ۲۰۲۰؛ سومرلاد و همکاران^۴، ۲۰۲۲؛ فیلیپو و همکاران^۵، ۲۰۲۱).

سرمایه فرهنگی به‌طور منفی تبیین‌کننده رضایت زناشویی است؛ یعنی با افزایش سرمایه فرهنگی، رضایت‌مندی زناشویی کاهش می‌یابد و برعکس. نتایج این بخش از یافته‌ها، ناهمسو با فرضیه پژوهش و نیز با یافته‌های پژوهش‌هایی است که نشان داده‌اند سرمایه فرهنگی می‌تواند در یک مدل، رضایت زناشویی را پیش‌بینی کنند. پژوهش‌هایی نظیر مختاری، احمدی و حجتی‌نیا (۱۳۹۵)، سفیری، آراسته و موسوی (۱۳۸۹)، اقلیما و ابراهیم نجف‌آبادی (۱۳۹۰) و رستمی و همکاران (۱۳۹۶) نشان‌دهنده تأثیر سرمایه فرهنگی بر رضایت زناشویی و در کل ارتباط زناشویی است.

علی‌رغم نتایج پژوهش حاضر که نشان از ارتباط منفی بین سرمایه فرهنگی و رضایت زناشویی دارد، باید گفت از جمله عواملی که می‌تواند بر رضایت‌مندی زناشویی اثر بگذارد، داشته‌های فرهنگی فرد است که به مجموعه‌ای از توانمندی‌ها، عادت‌ها و طبع‌های فرهنگی اطلاق می‌شود. در تبیین این یافته باید گفت سرمایه فرهنگی می‌تواند به انتظارات بالاتری از روابط زناشویی منجر شود؛ زیرا سطح داشته‌های فرهنگی بالاتر می‌تواند نشان‌دهنده طبع و سلیقه‌های فرهنگی شود. به این ترتیب سرمایه فرهنگی لزوماً به‌طور مستقیم نمی‌تواند پیش‌آیند رضایت زناشویی باشد؛ زیرا رضایت زناشویی تحت تأثیر عوامل گوناگون است؛ برای مثال اقلیما و ابراهیم نجف‌آبادی (۱۳۹۰) به این نتیجه رسیدند که سرمایه فرهنگی با واسطه می‌تواند تبیین‌کننده رضایت زناشویی شود. البته سرمایه فرهنگی بالاتر، وقتی می‌تواند رضایت و سازگاری ایجاد کند که در کنار سایر داشته‌های فردی از جمله سرمایه‌های اجتماعی و اقتصادی قرار گیرد.

یافته‌ها نشان داد مسیر مستقیم سرمایه فرهنگی به سرمایه اجتماعی معنی‌دار است. این بخش از یافته‌ها همسو با نظر کلمن (۱۹۸۸) است که دریافت یکی از عواملی که می‌تواند بر سرمایه اجتماعی اثر بگذارد، سطح داشته‌های فرهنگی فرد است. در تبیین این یافته می‌توان گفت سرمایه فرهنگی، انباشت عناصر نمادین مانند دانش فرهنگی، مهارت‌ها و سلاقی و طرز رفتارهایی نشان‌دهنده صلاحیت فرهنگی و موقعیت اجتماعی فرد است که می‌تواند به این واسطه برای فرد سرمایه اجتماعی ایجاد کند.

سرمایه اجتماعی به‌طور مستقیم، امکان پیش‌بینی و تبیین سرمایه روان‌شناختی را دارد و می‌تواند نقش ویژه‌ای در رشد سرمایه‌های روان‌شناختی داشته باشد. این بخش از یافته‌ها همسو با پژوهش‌هایی است که نشان دادند سرمایه اجتماعی با سرمایه روان‌شناختی رابطه دارد (اولیو و لوتانز، ۲۰۰۶؛ تامر، دارلی و ساگلام، ۲۰۱۴؛ لوتانز و همکاران، ۲۰۱۳). پژوهش‌های داخلی نیز این ارتباط را تأیید کردند (موسیوند، صفایی شکیب و کمری، ۱۳۹۵؛ قشقایی‌زاده، ۱۳۹۵؛ ایزانلو و اسماعیلی شاد، ۱۳۹۶؛ ساجدی قوچانی و اسماعیلی شاد، ۱۳۹۶). در تبیین این بخش از یافته‌ها باید گفت سرمایه روان‌شناختی، ویژگی‌هایی فردی است که نمی‌تواند دور از اجتماع و بدون منابع اجتماعی فرد معنا داشته باشد. منابع اجتماعی، عامل تقویت‌کننده منابع روان‌شناختی محسوب می‌شود.

نتایج نشان داد سرمایه اجتماعی به‌طور غیرمستقیم و به‌واسطه سرمایه روان‌شناختی، پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی است که همسو با پژوهش‌های داخلی مانند طهرانی آزاد و مجتبیایی (۱۳۹۸)، آخوندی و لک (۱۳۹۸)، نصرتی مهر و بستان (۱۳۹۷)،

1. Rosset et al.
2. Rodgers et al.
3. Naser et al.
4. Sommerlad et al.
5. Philpot et al.

زهادت و امیدوار (۱۳۹۶) و پژوهش آتش‌پور، لولاکی و قاسمی (۱۳۹۶) است. این یافته پژوهش حاضر با پژوهش‌های خارجی روس و همکاران (۲۰۱۹) و راجرز و همکاران (۲۰۱۹) هم‌راستا است که به‌طور غیرمستقیم، بر ارتباط متغیرها تأکید دارند. در تبیین این یافته باید گفت سرمایه اجتماعی بر تعاملات درون خانواده و بیرون از خانواده اثر می‌گذارد و به فراهم‌شدن امکاناتی منجر می‌شود که می‌تواند شرایط زندگی فرد را بهبود بخشد (کلمن، ۱۹۸۸). می‌توان گفت زندگی زناشویی نیز از این قاعده پیروی می‌کند و در این یافته می‌توان دید سرمایه اجتماعی می‌تواند با ایجاد بستر برای رشد سرمایه روان‌شناختی، رضایت زناشویی ایجاد کند.

نتایج پژوهش نشان داد سرمایه فرهنگی به‌طور غیرمستقیم و به‌واسطه سرمایه اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی، امکان پیش‌بینی رضایت زناشویی را در میان زوجین معلم دارد. این بخش از یافته‌ها با پژوهش‌های آخوندی و لک (۱۳۹۸)، نصرتی مهر و بستان (۱۳۹۷)، مختاری، احمدی و حجتی‌نیا (۱۳۹۵) و زهدات و امیدوار (۱۳۹۶) و در ارتباط با نقش سرمایه فرهنگی با پژوهش‌های رستمی و همکاران (۱۳۹۶)، آتش‌پور، لولاکی و قاسمی (۱۳۹۶)، مختاری، احمدی و حجتی‌نیا (۱۳۹۵) و سفیری، آراسته و موسوی (۱۳۸۹) همسو است. این یافته پژوهش حاضر همچنین با پژوهش‌های خارجی روس و همکاران (۲۰۱۹) و راجرز و همکاران (۲۰۱۹) همسو است که به‌طور غیرمستقیم بر ارتباط این متغیرها در بافت‌های گوناگون تأکید کرده‌اند. در تبیین این یافته می‌توان گفت سرمایه فرهنگی نشان‌دهنده صلاحیت فرهنگی و موقعیت اجتماعی فرد است که در موقعیت‌های اجتماعی می‌تواند به شکل‌گیری سرمایه روان‌شناختی بینجامد؛ چرا که انسان دائماً تحت تأثیر اجتماع قرار می‌گیرد (آولیو و لوتانز، ۲۰۰۶؛ لوتانز و همکاران، ۲۰۱۳). فرد در اجتماع به‌طور پیوسته از منابع فرهنگی و اجتماعی بازخوردهایی دریافت می‌کند که می‌تواند به تقویت فرد به لحاظ روان‌شناختی منجر شود. از سویی می‌توان گفت علی‌رغم نتایج پژوهش حاضر که نشانه ارتباط منفی و مستقیم بین سرمایه فرهنگی و رضایت زناشویی در یافته ابتدایی پژوهش است، باید گفت از جمله عواملی که بر رضایت‌مندی زناشویی تأثیر می‌گذارد، سرمایه فرهنگی فرد است. این بخش از یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد سرمایه فرهنگی می‌تواند با ایجاد سرمایه‌های روان‌شناختی و اجتماعی در یک مدل ساختاری به بهبود رضایت‌مندی زناشویی بینجامد. اقلیما و ابراهیم نجف‌آبادی (۱۳۹۰) به این نتیجه رسیدند که سرمایه فرهنگی و شادی دارای ارتباط مستقیم است. از این رو می‌توان گفت سرمایه فرهنگی می‌تواند از مسیرهای دیگر و به شکلی غیرمستقیم، رضایت‌مندی زناشویی را افزایش دهد.

به‌طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد سرمایه‌های اجتماعی، فرهنگی و روان‌شناختی در یک مدل علی می‌تواند رضایت‌مندی زناشویی را که یکی از مهم‌ترین شاخص‌های سلامت ازدواج و خانواده و ارتباط زوجین است، تبیین کنند. مطابق نتایج، سرمایه فرهنگی علی‌رغم رابطه منفی مستقیم با رضایت‌مندی زناشویی از مسیری غیرمستقیم می‌تواند به رضایت زناشویی منجر شود و سرمایه اجتماعی نیز به‌واسطه سرمایه روان‌شناختی می‌تواند رضایت زناشویی ایجاد کند. به‌طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد سرمایه‌های روان‌شناختی، اجتماعی و فرهنگی می‌تواند در تعامل با یکدیگر رضایت زناشویی ایجاد کنند، اما به‌تنهایی در برخی موارد تضمین‌کننده رضایت‌مندی زناشویی نیستند.

۵. سپاسگزاری

این پژوهش از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول استخراج شده و هیچ‌گونه حمایت مالی نداشته است. پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند از تمامی معلمان محترم ساکن در شهر یزد که در انجام این پژوهش همکاری کردند، نهایت سپاس و قدردانی را به عمل آورند.

۶. ملاحظات اخلاقی

به‌منظور رعایت ضوابط اخلاقی پژوهش، علاوه بر راهنمایی‌هایی که در دستورالعمل پرسشنامه‌های آنلاین ارائه شد، به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات فقط در راستای اهداف مطالعه و بدون ذکر مشخصات هویتی استفاده خواهد شد و مشارکت‌کنندگان فرم رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش را به‌صورت آنلاین تکمیل کردند.

۷. تعارض منافع

در این پژوهش، هیچ‌گونه تعارض منافعی وجود ندارد.

منابع

- آتش پور، ح.، لولاکی، م.، و قاسمی، م. (۱۳۹۶). سرمایه‌های روان‌شناختی مثبت‌نگر و سازگاری زناشویی زوجین. *ششمین کنگره انجمن روان‌شناسی*. ۲۳ الی ۲۵ آبان، تهران. ایران. <https://civilica.com/doc/732604>
- آخوندی، م.، و لک، ف. (۱۳۹۸). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی زناشویی در شهر بیرجند. *فصلنامه مطالعات فرهنگی اجتماعی خراسان*. ۱۳(۴)، ۳۴-۱. <https://doi.org/10.22034/fakh.2020.207335.1371>
- احدی، ح.، هومن، ح.، کوشکی، ش.، و شاه نظری، م. (۱۳۹۱). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه رضایت زناشویی. *فصلنامه تحقیقات روان‌شناختی*. ۴(۱۴)، ۱۰۱-۱۱۵. https://qpr.ctb.iau.ir/article_512011.html?lang=fa
- اقلیما، م.، و ابراهیم نجف‌آبادی، ا. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر میزان سرمایه فرهنگی در میزان احساس شادی زنان جوان (۱۵-۲۴ ساله) در شهر اصفهان. *جامعه‌پژوهی فرهنگی*. ۲(۱)، ۲۴-۱. https://socialstudy.ihcs.ac.ir/article_232.html
- اکبری گوآبری، ب.، فرگت، آ.، علی‌خواه، س.، و مجیدی، م. (۱۳۹۸). نقش سرمایه اجتماعی و روان‌شناختی در پیش‌بینی صمیمیت زناشویی زوجین. *پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی*. ۹(۳۳)، ۹۵-۱۱۴. http://www.socialpsychology.ir/article_91541.html
- اکبری، ن. (۱۳۹۳). سنجش رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و شهروندی فعال جوانان مجرد ۱۸-۳۲ سال شهر تهران. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم اجتماعی*. دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی. دانشگاه الزهرا (س).
- ایزائلو، ز.، و اسماعیلی شاد، ب. (۱۳۹۶). نقش میانجی سرمایه اجتماعی در رابطه سرمایه روان‌شناختی و کارآفرینی سازمانی. *مدیریت کسب‌وکار*. ۹(۳۶)، ۲۲-۷. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22520104.1396.9.36.1.7>
- ایمان، م.، یادعلی جمالویی، ز.، و زهری، م. (۱۳۹۱). بررسی رابطه میان سرمایه اجتماعی و رضایتمندی زناشویی. *فصلنامه علوم اجتماعی*. ۶(۱۷)، ۳۲-۱. <https://www.magiran.com/paper/1161479>
- بشلیده، ک. (۱۳۹۳). بررسی ارتباط میان رضایت زناشویی و خشنودی شغلی با توجه به نقش میانجی‌گر عزت‌نفس در معلمان مقطع راهنمایی. *مجله دست‌آوردهای روان‌شناختی*. ۲۱(۱)، ۱۶۰-۱۴۳. https://psychac.scu.ac.ir/article_11835.html
- بهداری خسروشاهی، ج.، هاشمی نصرت‌آباد، ت.، و باباپورخیرالدین، ج. (۱۳۹۱). رابطه سرمایه روان‌شناختی با سرمایه اجتماعی دانشجویان دانشگاه تبریز. *پژوهش و سلامت*. ۲(۱)، ۶۳-۷۱. <http://jrh.gmu.ac.ir/article-1-72-en.html>
- داوری، ع.، و رضازاده، آ. (۱۳۹۱). *مدلسازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار PLS*. چاپ اول. تهران: جهاد دانشگاهی.
- رستمی، ط.، و آشنا، ا.، طاووسی، م.، و منتظری، ع. (۱۳۹۶). رابطه سرمایه فرهنگی با سلامت روان جوانان: یک مطالعه مقطعی. *پایش*. ۱۷(۱)، ۳۳-۳۹. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.16807626.1396.17.1.3.3>
- زهادت، ع.، و امیدوار، ب. (۱۳۹۶). پیش‌بینی عملکرد خانواده و شادکامی زناشویی براساس سرمایه روان‌شناختی زن در خانواده‌های کارمندان زن متأهل شهرداری شهر شیراز. *فصلنامه زن و جامعه*. ۷(۴)، ۴۲-۲۹. https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_2206.html
- ساجدی قوچانی، ر.، و اسماعیلی شاد، ب. (۱۳۹۶). نقش میانجی سرمایه اجتماعی در رابطه سرمایه روان‌شناختی با جامعه‌پذیری سازمانی کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی-واحد قوچان. *مطالعات فرهنگی اجتماعی خراسان*. ۱۱(۳)، ۲۲-۷. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.26766116.1396.11.3.1.7>
- سفیری، خ.، آراسته، ر.، و موسوی، م. (۱۳۸۹). تبیین رابطه میزان سرمایه فرهنگی زنان شاغل، با نوع روابط همسران در خانواده. *زن در توسعه و سیاست (پژوهش زنان)*. ۱۸(۱)، ۲۹-۷. https://jwdp.ut.ac.ir/article_20441.html
- سفیری، خ.، کمالی، ا.، و مصلح، ن. (۱۳۹۳). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و مشارکت دینی با هویت دینی نوجوانان. *مجله جامعه‌شناسی ایران*. ۱۵(۳)، ۱۸۹-۱۶۲. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.17351901.1393.15.3.6.7>

- شربتیان، م.، و اسکندری، ز. (۱۳۹۶). تحلیل جامعه‌شناختی شاخص‌های سرمایه فرهنگی و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی: دانشجویان دختر دانشگاه‌های پیام نور و آزاد اسلامی قاین). *فصلنامه مطالعات فرهنگی-اجتماعی خراسان*، ۱۰(۲)، ۵۷-۸۴.
<https://dorl.net/dor/20.1001.1.26766116.1394.10.2.3.6>
- طباطبایی، س.، و فیروزمندی، ا. (۱۳۹۷). بررسی رابطه هوش هیجانی با رضایت زناشویی در معلمان دوره ابتدایی شهرستان فریدون‌کنار. *کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی*.
<https://sid.ir/paper/898684/fa>
- طهرانی آزاد، ل.، و مجتبیایی، م. (۱۳۹۸). روابط ساختاری بین رضایت زناشویی و حل تعارض براساس نقش میانجی‌گر سرمایه‌های روان‌شناختی زوج‌ها. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*، ۱۳(۳)، ۴۹۶-۴۷۵.
https://apsy.sbu.ac.ir/article_97257.html
- قشقایی‌زاده، ن. (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش سرمایه روان‌شناختی بر ابعاد سرمایه اجتماعی معلمان زن مدارس ابتدایی. *مطالعات روان‌شناختی*.
<https://doi.org/10.22051/psy.2016.2255> ۱۴-۱۲۶، ۱۱(۱)
- قلی‌زاده، آ.، و اسماعیلیان اردستانی، ز. (۱۳۹۳). نقش مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی بر رضایت زناشویی دانشجویان متأهل. *فصلنامه دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۱۵(۲)، ۳۷-۴۶.
https://jsr-p.isfahan.iau.ir/article_533916.html
- کاوه فارسانی، ذ.، احمدی، ا.، و فاتحی‌زاده، م. (۱۳۹۱). تأثیر آموزش مهارت‌های زندگی بر رضایت و سازگاری زناشویی زنان متأهل؛ روستاهای شهرستان فارس. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۲(۳)، ۳۷۳-۳۸۷.
<https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1391.2.3.7.6>
- مختاری، م.، احمدی، س.، و حجتی‌نیا، م. (۱۳۹۵). رضایت زناشویی زنان و ارتباط آن با سرمایه فرهنگی زوجین. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*.
https://jfr.sbu.ac.ir/article_97439.html ۵۷۴-۵۵۵، ۱۲(۴)
- موسیوند، م.، صفایی شکیب، ع.، و کمری، ف. (۱۳۹۵). بررسی سطح سرمایه اجتماعی و رابطه آن با سرمایه روان‌شناختی در دانشگاه آزاد منطقه ۵. *مجله فرهنگ در دانشگاه اسلامی*، ۶(۲۰)، ۴۴۲-۴۱۹.
https://ciu.nahad.ir/article_373.html
- نصرتی مهر، س.، و بستان، ن. (۱۳۹۷). بررسی رابطه سرمایه روان‌شناختی با جهت‌گیری مذهبی و رضایتمندی زناشویی در زوجین متقاضی طلاق. *مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، ۳(۲۸)، ۱۵-۲۹.
<http://ijndibs.com/article-1-273-fa.html>

References

- Ahadi, H., Homan, H., Koshki, Sh., & Shah Nazari, M. (2011). Psychometric characteristics of marital satisfaction questionnaire. *Psychological Research Quarterly*, 4(14), 101-115.
https://qpr.ctb.iau.ir/article_512011.html?lang=fa (In Persian)
- Akbari Gavabri, B., Fargat, A., Alikhah, S., & Majidi, M. (2018). The role of social and psychological capital in predicting marital intimacy of couples. *Social Psychology Research*, 9(33), 95-114. (In Persian) http://www.socialpsychology.ir/article_91541.html
- Akbari, N. (2013). Measuring the relationship between family social capital and active citizenship among single youths aged 18-32 in Tehran. *Master's Thesis in Social Sciences*. Faculty of Social and Economic Sciences. Alzahra University. (In Persian)
- Akhondi, M., & Lak, F. (2018). Investigating the relationship between social capital and marital life satisfaction in Birjand city. *Scientific Quarterly of Social-Cultural Studies of Khorasan*, 13(4), 1-34. <https://doi.org/10.22034/fakh.2020.207335.1371> (In Persian)
- Allgood, S. M., Seedall, R. B., & Williams, R. (2019). Expressive Writing and Marital Satisfaction: A Writing Sample Analysis. *Family Relations*, 69(2), 380-391. <https://doi.org/10.1111/fare.12416>
- An, W., & Western, B. (2019). Social capital in the creation of cultural capital: Family structure, neighborhood cohesion, and extracurricular participation. *Social Science Research*, 81, 192-208. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2019.03.015>
- Atashpour, H., Lolaki, M., & Ghasemi, M. (2016). Positive psychological capital and marital

- adjustment of couples. *Sixth Congress of the Psychological Association*. November 23-25, Tehran, Iran. <https://civilica.com/doc/732604> (In Persian)
- Avolio, B. J., & Luthans, F. (2006). *The High Impact Leader: Moments Matter in Accelerating Authentic Leadership Development*. New York: McGraw-Hill.
- Bahadorikhosroshahi, J., Hashemi Nosratabad, T., & Babapur Kheyroddin, J. (2015). The Relationship between Social Capital and Psychological Well-being among the Students of Tabriz University. *Social Cognition*, 3(2), 44-54. <http://jrj.gmu.ac.ir/article-1-72-en.html> (In Persian)
- Beshlideh, K. (2014). An Investigating of the Mediating Role of Self-Esteem in Relationship between Marital Satisfaction and Job Satisfaction in Teachers of Guidance School. *Psychological Achievements*, 21(1), 143-160. https://psychac.scu.ac.ir/article_11835.html (In Persian)
- Bourdieu, P. (1977). Cultural Reproduction and Social Reproduction. In J. Karabel, & A. H. Halsey (Eds.), *Power and Ideology in Education* (pp. 487-511). New York: Oxford University Press.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgment of Taste*. Trans. R. Nice. Cambridge: Harvard University Press.
- Coleman, J. (1988). Social capital in the creation of human capital, *American Journal of Sociology*, 94, S95-S120. <https://www.jstor.org/stable/2780243>
- Coleman, J. (1990). *Foundations of Social Theory*. Harvard University Press: Cambridge.
- Cooper, C. D. (2005). Just joking around? Employee humor expression as an ingratulatory behavior. *Academy of Management Review*, 30(4), 765-776. <https://psycnet.apa.org/doi/10.2307/20159167>
- Davari, A., & Rezazadeh, A. (2012). *Structural equation modeling with PLS software* (1st Edition). Tehran: Jihad University Press. (In Persian)
- DiMaggio, P. (1982). Cultural capital and school success: the impact of status culture participation on the grades of U.S. High school students. *American Sociological Review*, 47(2), 189-201. <https://doi.org/10.2307/2094962>
- Fincham, F., & Beach, S. (2000). Forgiveness in marriage: implication for psychological agnation and constructive communication. *Personal Relationship*, 9(3), 239-257. <https://doi.org/10.1111/1475-6811.00016>
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50. <https://doi.org/10.1177/002224378101800104>
- Fowers, B. J., & Olson, D. H. (1989). Enrich marital inventory: A discriminant validity and cross-validation assessment. *Journal of Marital and Family Therapy*, 15(1), 65-79. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1989.tb00777.x>
- Frye, N., Ganong, L., Jensen, T., & Coleman, M. (2020). A Dyadic Analysis of Emotion Regulation as a Moderator of Associations between Marital Conflict and Marital Satisfaction among First-married and Remarried Couples. *Journal of Family Issues*, 41(12), 2328-2355. <https://doi.org/10.1177/0192513X20935504>
- Hair, J. F., Hult, G. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2016). *A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)*. SAGE Publications, Inc.
- Huang, S., Yu, Z., Shao, Y., Yu, M., & Li, Z. (2020). Relative effects of human capital, social capital and psychological capital on hotel employees' job performance. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 33(2), 490-512. <http://dx.doi.org/10.1108/IJCHM-07-2020-0650>
- Iklima, M., & Ebrahim Najafabadi, A. (2011). Investigating the effect of cultural capital on the happiness of young women (15-24 years old) in Isfahan city. *Cultural Sociology*, 2(1), 1-24.

- https://socialstudy.ihs.ac.ir/article_232.html (In Persian)
- Iman, M., Yadali Jamaloui, Z., & Zohri, M. (2012). Examining the relationship between social capital and marital satisfaction. *Social Sciences Quarterly*, 6(17), 1-32.
<https://www.magiran.com/paper/1161479> (In Persian)
- Isma, M. N. P., & Turnip, S. S. (2019). Personality Traits and Marital Satisfaction in Predicting Couples' Attitudes toward Infidelity. *Journal of Relationships Research*, 10, E13.
<https://doi.org/10.1017/jrr.2019.10>
- Iznloo, Z., & Esmaeili Shad, B. (2017). The relationship between psychological capital and organizational entrepreneurship emphasizing the mediating role of social capital. *Journal of Business Management*, 9(36), 7-22. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22520104.1396.9.36.1.7> (In Persian)
- Kaveh Farsani, Z., Ahmadi, S. A., & Fatehizadeh, M. S. (2012). The effect of life skills training on marital satisfaction and adjustment of married women in rural areas of Farsan. *Family Counseling and Psychotherapy*, 2(3), 373-387. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1391.2.3.7.6> (In Persian)
- King, M. E. (2016). Marital Satisfaction. *Encyclopedia of Family Studies*.
<https://doi.org/10.1002/9781119085621.wbef054>
- Kline, R. B. (2015). *Principles and practices of structural equation modeling* (4th Eds). New York: Guilford.
- Lolaki, M., Atashpour, S., Vaziri, S., & Daei jafari, M. (2016). The moderating effect of positive humanistic virtues on psychological capital and couples' marital adaptation: Provide a new conceptual model. *International Journal of Educational and Psychological Researches*, 2(2), 129-133. <http://dx.doi.org/10.4103/2395-2296.178869>
- Luthans, F., & Youssef-Morgan, C. M. (2017). Psychological capital: An evidence-based positive approach. *The Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4, 339-366. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1146/annurev-orgpsych-032516-113324>
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60(3), 541-572. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x>
- Luthans, F., Youssef, C. M., Sweetman, D. S., & Harms, P. D. (2013). Meeting the leadership challenge of employee well-being through relationship PsyCap and health PsyCap. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 20(1), 118-133.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/1548051812465893>
- Mokhtari, M., Ahmadi, S., & Hojjatinia, M. (2016). Investigating Marital Satisfaction of Women and its Relationship with Couples' Cultural Capital. *Journal of Family Research*, 12(4), 555-574.
https://jfr.sbu.ac.ir/article_97439.html (In Persian)
- Mousivand, M., Safai Shakib, A., & Kemori, F. (2015). Investigating the level of social capital and its relationship with psychological capital in Azad University of District 5. *Journal of Culture in Islamic University*, 6(20), 419-442. https://ciu.nahad.ir/article_373.html (In Persian)
- Naser, A. Y., Al-Hadithi, H. T., Dahmash, E. Z., Alwafi, H., Alwan, S. S., & Abdullah, Z. A. (2020). The effect of the 2019 coronavirus disease outbreak on social relationships: A cross-sectional study in Jordan. *The International Journal of Social Psychiatry*, 67(6), 664-671.
<https://doi.org/10.1177/0020764020966631>
- Nelson, I. A. (2016). *Why after School Matters*. New Jersey: Rutgers University Press.
- Nosrati Mehr, S., & Bostan, N. (2019). Examining the relationship between psychological capital and religious orientation and marital satisfaction in couples applying for divorce. *Journal of Recent*

- Advances in Behavioral Sciences*, 3(28), 15-29. <http://ijndibs.com/article-1-273-fa.html> (In Persian)
- Philpot, L. M., Ramar, P., Roellinger, D. L., Barry, B. A., Sharma, P., & Ebbert, J. O. (2021). Changes in social relationships during an initial “stay-at-home” phase of the COVID-19 pandemic: A longitudinal survey study in the U.S. *Social Science & Medicine*, 274, 113779. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.113779>
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon and Schuster. <http://dx.doi.org/10.1145/358916.361990>
- Qashqaizadeh, N. (2015). The effectiveness of psychological capital training on the dimensions of social capital of female primary school teachers. *Psychological Studies*, 12(1), 126-140. <https://doi.org/10.22051/psy.2016.2255> (In Persian)
- Qolizadeh, A., & Esmailian Ardestani, Z. (2014). The Effect of Social Capital Components on Marital Satisfaction of Married Students. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 15(2), 37-46. https://jsr-p.isfahan.iau.ir/article_533916.html (In Persian)
- Rivera, L. (2012). Hiring as cultural matching: the case of elite professional service firms. *American Sociological Review*, 77(6), 999–1022. <https://doi.org/10.1177/0003122412463213>
- Rodgers, J., Valuev, A. V., Hswen, Y., & Subramanian, S. V. (2019). Social capital and physical health: An updated review of the literature for 2007-2018. *Social Science & Medicine*, 236, 112360. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.112360>
- Ross, J. M., Karney, B. R., Nguyen, T. P., & Bradbury, T. N. (2019). Communication that is maladaptive for middle-class couples is adaptive for socioeconomically disadvantaged couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 116(4), 582–597. <https://doi.org/10.1037/pspi0000158>
- Rostami, T., Ashna, A., Tavossi, M., & Montazeri, A. (2018). The relationship between cultural capital and youth mental health: A cross-sectional study. *Payesh*, 17(1), 33-39. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.16807626.1396.17.1.3.3> (In Persian)
- Safiri, K., Arasteh, R., & Mousavi, M. (2010). A Study on the Relationship between women’s Cultural Capital and their Relationship with their Husband (Case Study: Tehran, Iran). *Woman in Development & Politics*, 8(1), 7-29. https://jwdp.ut.ac.ir/article_20441.html (In Persian)
- Safiri, K., Kamali, A., & Mosleh, N. (2013). Study of the Relationship between Family Social Capital and Religious Participation with Teenagers’ Religious Identity. *Iranian Journal of Sociology*, 15(3), 162-198. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.17351901.1393.15.3.6.7> (In Persian)
- Sajdi Gouchani, R., & Esmaili Shad, B. (2017). The mediating role of social capital in the relationship between psychological capital and organizational socialization of employees of Islamic Azad University-Qouchan Branch. *Scientific Quarterly of Social-Cultural Studies of Khorasan*, 11(3), 7-22. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.26766116.1396.11.3.1.7> (In Persian)
- Santos, A. S., Reis Neto, M. T., & Verwaal, E. (2018). Does cultural capital matter for individual job performance? A large-scale survey of the impact of cultural, social and psychological capital on individual performance in Brazil. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 67(8), 1352-1370. <http://dx.doi.org/10.1108/IJPPM-05-2017-0110>
- Sharbatian, M., & Eskandari, Z. (2016). Sociological analysis of indicators of cultural capital and factors affecting it (Case study: Female students of Payam Noor and Azad Islamic Universities of Qain). *Sociology and Lifestyle Management*, 1(4), 175-222. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.26766116.1394.10.2.3.6> (In Persian)
- Slåtten, T., Lien, G., Horn, C. M. F., & Pedersen, E. (2019). The links between psychological capital, social capital, and work-related performance – A study of service sales representatives. *Total Quality Management & Business Excellence*, 3(1), S195-S209. <https://doi.org/10.1080/14783363.2019.1665845>

- Sommerlad, A., Marston, L., Huntley, J., Livingston, G., Lewis, G., Steptoe, A., & Fancourt, D. (2022). Social relationships and depression during the COVID-19 lockdown: Longitudinal analysis of the COVID-19 Social Study. *Psychological Medicine*, 52(15), 3381-3390. <https://doi.org/10.1017/S0033291721000039>
- Tabatabai, S., and Firouzmandi, A. (2017). Investigating the relationship between emotional intelligence and marital satisfaction in elementary school teachers in Fereydunkanar city. *The 5th International Conference on Psychology, Educational Sciences and Lifestyle*. <https://sid.ir/paper/898684/fa> (In Persian)
- Tamer, İ., Dereli, B., & Sağlam, M. (2014). Unorthodox Forms of Capital in Organizations: Positive Psychological Capital, Intellectual Capital and Social Capital. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 152, 963-972. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.09.351>
- Tehrani Azad, L., & Mogtabaei, M. (2019). The structural relationships between marital satisfaction and conflict resolution based on the mediatory role of couples' psychological capital. *Journal of Applied Psychology*, 13(3), 475-496. <https://doi.org/10.29252/apsy.13.3.475> (In Persian)
- Williamson, H. C., & Lavner, J. A. (2020). Trajectories of Marital Satisfaction in Diverse Newlywed Couples. *Social Psychological and Personality Science*, 11(5), 597-604. <https://doi.org/10.1177/1948550619865056>
- Zahadat, A., & Omidvar, B. (2017). Predicting Family Function and Marital Happiness based on Woman's Psychological Capital in the Family of Municipality Staff in Shiraz. *Quarterly Journal of Woman and Society*, 7, 29-42. https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_2206.html (In Persian)

